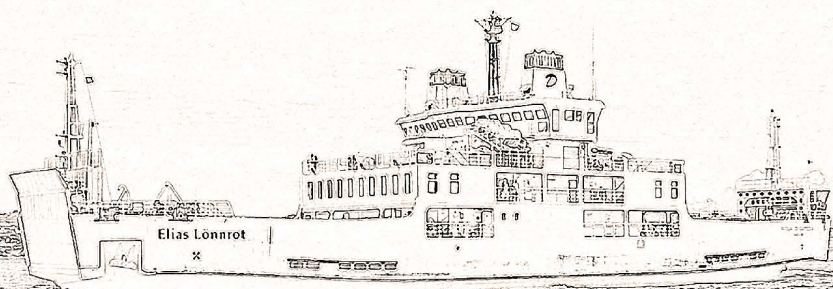

HELSINKIIN

Juhani Aho

Tekstin mukautus
Riikka Kuningas

Juhani Aho

HELSINKIIN

Tekstin mukautus
Riikka Kuningas

2018
Artemira Publishing

A

FINNISH EASY READING

HELPPOA LUETTAVAA SUOMEKSI

Finnish Easy Reading -teokset on kirjoitettu selkeällä kielellä alkuperäistekstin tyyliä ja tunnelmaa kunnioittaen. Lukija saa avukseen selkokieliset selitykset vaikeista ja harvinaisista sanoista. Finnish Easy Reading soveltuu oppimateriaaliksi, itsenäiseen opiskeluun tai kenelle tahansa innokkaalle lukijalle, joka on kiinnostunut suomalaisesta kirjallisuudesta.

A - Helppo, noin 800 sanaa

B - Keskitaso, noin 1200 sanaa

C - Vaativa, noin 1800 sanaa

(C) 2018 Artemira Publishing
www.artemira.eu

Alkuperäisteos:
Juhani Aho: Helsinkiin. WSOY, 1889.

Tekstin mukautus: Riikka Kuningas
Toimitus: Florin Dimulescu

ISBN: 978-606-94586-4-8

Juhani Aho

Syntymänimeltään Johannes Brofeldt, Juhani Aho (11.9.1861 - 8.8.1921) oli ensimmäisiä ammattikirjailijoita, jotka kirjoittivat teoksensa suomeksi. Juhani Ahon tunnetuimpia kirjoja ovat *Rautatie*, jota pidetään hänen pääteoksenaan, sekä *Juha*, *Papin tytär* ja *Papin rouva*.

Helsinkiin on pienoisromaani, joka julkaistiin ensimmäisen kerran vuonna 1889.

I

Laivat olivat valmiina lähtemään Kuopion rannasta. Suurin ja komein laiva oli "Elias Lönnrot". Se vei matkustajia etelään, Helsinkiin ja muualle.

Oli sunnuntaiaamu. Uteliaat ihmiset tulivat rantaan katsomaan matkustajia. He kävelivät satamatorin läpi ja näyttivät siltä, että pelkäisivät laivalta myöhästymistä. Sitten he rauhoittuivat ja pysähtyivät laiturille vähän kauemmas. Sieltä he katselivat matkustajia.

Antti oli ylioppilas. Hän oli suorittanut tutkintonsa edellisenä keväänä. Antti seisoi laiturilla, hän oli lähdössä Helsinkiin opiskelemaan. Päässä oli valkoinen ylioppilaslakki ja hänellä oli uusi takki. Takin pienessä rintataskussa oli punaraitainen nenäliina. Antilla oli mukana matkalaukku.

– Kuule, Antti, eikö sinun pitäisi jo nousta laivaan? Se saattaa lähteä, ja sinä ehkä jätät laivasta.

Se oli Antin äiti. Koko perhe oli saattamassa Anttia: isä, äiti, kaksi sisarta ja myös muutamia sukulaisia ja tuttavvia. He seisoivat Antin ympärillä ja odottivat, että laivan kello soisi kolmannen kerran.

Antti ei ollut hyvällä tuulella. Hän näytti hermostuneelta. Hänen vieressään seiso äiti. Äiti oli lyhyt, hän yletti juuri ja juuri poikansa kainaloon. Äiti yritti saada Antin

suorittaa tutkinto: valmistua koulusta; saada lopputodistus
ylettää: olla riittävän pitkä johonkin; yltää

huomion.

– Ketä sinä katselet, Antti? Onko siellä joku, kenet haluaisit tavata?

– Ei ole.

Muut seurasivat Antin jokaista liikettä ja kasvojen *ilmettä*. Antti käänsi katseensa muualle. Vähän ajan päästä hän käänsi taas katseensa toisen laivan suuntaan.

– Muistitko, Antti, ottaa hanskat? Eihän sinulla ole niitä ollenkaan!

– Miksi minä laittaisin hanskat käteeni?

– Miksi et? Järvellä tuulee kylmästi. Tai ehkä sinä pysyt sisällä, pysy vain sisällä, Antti!

– Kyllä, kyllä!

– Miksi sinä olet niin kärsimätön? sanoi äiti. Hän näytti vähän loukkaantuneelta.

– Miksi sinä et anna Antin olla rauhassa? sanoi isä. Hän seisoi Antin toisella puolella ja halusi, että tämä odottaminen loppuisi. – Kyllähän tuollainen iso poika osaa pitää huolta itsestään.

Äidin silmissä oli kyyneleitä. Sisarienkin silmissä alkoi olla kyyneleitä. Kaikilla oli nyt nenäliina kädessä. Anttia *hävetti*. Hän haluaisi jo mennä laivaan, mutta äiti piti häntä hihasta kiinni.

Kukaan ei puhunut mitään pitkään aikaan. Ympärillä oli paljon ihmisiä. Laiturille tuli enemmän uteliaita. He seisovivat keskellä tietä ja matkustajien oli vaikea päästä

ilme: kasvoilla näkyvä tunne

hävettää: sopimaton teko aiheuttaa häpeän tunteen

eteenpäin. Hevoskärryt toivat satamaan lisää matkustajia ja tavaraa, jota vietiin laivaan. Kapteeni huusi ja *komen-si*. Hän ei osannut hyvin suomea. Laivan piipuista nousi höyryä. Höyry peitti laivan takaosan valkoiseen pilveen.

Antti, hänen isänsä ja sisaret katselivat höyryä ajattelematta mitään. Mutta äiti vain katseli Anttia.

Isä oli lyhyt mies. Hänen takkinsa kaulus oli ylhäällä. Sisaria oli kaksi, he olivat vähän samannäköiset. Heillä molemmilla oli päällä samanlaiset vaatteet. Vanhempi sisar oli vähän vakavamman näköinen. Nuorempi oli vielä eloisa, hän oli vasta 20-vuotias.

Paikallaan seisominen alkoi tuntua sisaresta tylsältä. Tämä kääntyi puhumaan erään hyvän ystävänsä kanssa.

– Sinun veljesi menee Helsinkiin? Antti kuuli, että ystävä *kuiskasi*.

– Niin hän menee.

– Tuleeko hän jouluksi kotiin?

– Kyllä hän tulee.

– No, onko sinulla ikävä häntä?

– Kyllä koti tuntuu tyhjältä, kun hän on poissa.

– Eikös sinulla ole ikävä muitakin?

– Keitä muita?

– Pekkahan lähtee myös tällä laivalla. Missä hän on, kun häntä ei vielä näy?

– Voi voi, en minä tiedä. Ja laiva lähtee kohta!

komentaa: sanoa, mitä pitää tehdä

kuiskata: puhua erittäin hiljaa, usein suoraan korvaan

– Tuolla hän jo juoksee!

Pekka oli Antin nuoremman sisaren, Annan, sulhanen. *Kihloista* oli kerrottu vain sukulaisille. Niistä ei haluttu puhua julkisesti, ennen kuin Pekka oli suorittanut papintutkintonsa. Sen pitäisi tapahtua jouluksi. Anna oli kuitenkin kertonut kihloista muutamalle parhaalle ystävälleen. Kihlaus oli suuri salaisuus, jonka tiesi koko kaupunki.

Pekka tervehti viileästi ja kohteliaasti morsiantaan, niin kuin kaikkia muitakin. Hän osasi käyttäytyä ja *hillitä tunteensa*.

Kun Pekka oli tervehtinyt ja kätellyt kaikki, hän alkoi kertoa, miksi oli myöhässä. Hän ei ollut saanut kyytiä ja niin edelleen. Sisaret ja kaikki sukulaiset kuuntelivat häntä. Pekka oli aina ollut tätien suosikki. Hän oli kunnollinen poika: ei tupakoinut, joi vain kahvia, teetä ja vettä, opiskeli ahkerasti ja jutteli mielellään.

Yhtäkkiä Antin äiti keskeytti Pekan. Hän pyysi, että Pekka pitäisi huolta Antista ja neuvoisi Anttia kuin nuorempaa veljeään. Pekka oli vanhempi ja kokeneempi. Antin piti kuunnella Pekkaa.

Antti ei pitänyt Pekasta. Hän ei ollut mikään lapsi enää. Hän pärjäisi ilman muiden neuvoja. Hän oli aikuinen mies ja kokenut enemmän kuin moni muu samanikäinen nuori mies. Antti oli myös ollut onnettomasti rakastunut – ja oli *parhailleen*.

Pekka vastasi äidin pyyntöön ja hymyili epämääräisesti. Kotona kaikki ihailivat Anttia, ja Pekka halusi *olla hyvissä*

kihlät: lupaus naimisiinmenosta

hillitä tunteensa: peittää tai kontrolloida tunteensa

parhailleen: tällä hetkellä, juuri nyt

väleissä morsiamensa veljen kanssa.

– Terveisiä sisareltani. Minä saatoin hänet juuri *äskän* toiseen laivaan, Ilmaan. Hän olisi halunnut tulla sanomaan “Hei hei”, mutta hän pelkäsi, että myöhästyy laivasta.

Antin sisaria harmitti, että he eivät saaneet sanoa Almalle hyvästä. Jos olisi vielä aikaa käydä sanomassa! Mutta nyt ei enää *ehdi*.

Antti punastui, kun hän kuuli, että toiset puhuivat Almasta.

Sisaret pyysivät, että Pekka veisi matkalaukun laivaan ja tulisi sitten vielä takaisin juttelemaan. Mutta silloin isä katsoi kelloaan ja ilmoitti melkein vihaisesti, että aikaa oli jäljellä puolitoista minuuttia. Pekan pitäisi hyvästellä ja nousta laivaan heti.

Äiti *tarttui* Antin takkiin ja veti tämän sivuun.

– Pane takkisi kiinni, Antti. Nyt tuulee niin kylmästi. Jos nouset laivassa *kannelle*, niin laita turkki päälle. Mutta missä on sinun kaulaliinasi?

– Siellä se on jossain. En minä tiedä.

– Ja kirjoita vähintään kerran viikossa.

– Kyllä minä kirjoitan.

– Ja yritä nyt, Antti, *elää* niin *säästäväisesti* kuin mahdollista. Tässä on sinulle vähän rahaa. Jos haluat leivoksia tai jos tarvitset solmion tai jotain.

olla hyvissä väleissä: olla hyvä suhde

äskän: vähän aikaa sitten

ehdiä: olla aikaa tehdä jotain

tarttua: ottaa kiinni

kansi, kannen, kantta: laivan päällyys, lattia

elää säästäväisesti: käyttää rahaa huolellisesti, taloudellisesti

Laivan kello soi kolmannen kerran, ja äiti työnsi rahaa Antin käteen.

Äiti halasi Anttia eikä halunnut päästää irti. Hän halusi pitää kiinni niin kauan, että laiva lähtee. Nyt hänen lapsensa lähtee pois suureen maailmaan. Äiti yritti suudella poikaansa, mutta Antti käänsi päänsä pois. Hän oli jo aikuinen eikä voinut enää suudella äitiään, kun kaikki katsoivat. Sitten hän kätteli äitiään ja muita ja nousi kiireesti laivaan.

Pekka osasi hyvästellä kohteliaammin. Hän kiitti ja kumarsi kaikille, jotka toivottivat hänelle onnea. Hän katsoi silmiin jokaista, jota hän kätteli.

Laskusilta nostettiin kapteenin käskystä, melkein Pekan jalkojen alta.

Antti seisoj kannella ja yritti näyttää aikuiselta mieheltä. Kun katsoi täältä ylhäältä, niin vanhemmat ja sisaret näyttivät niin pieniltä laiturilla.

Laivaa alettiin siirtää hitaasti pois laiturista. Alhaalta kuului vielä äidin huuto:

– Antti, muista nyt, mitä olen sanonut! Hyvästi, Antti! Hyvästi, Antti!

Äiti heilutti nenäliinaansa. Pekka vastasi omalla nenäliinallaan, juoksi kantta pitkin, nosteli lakkiaan ja *nyökytteli* päätään. Antti ei tehnyt yhtään mitään. Hän seisoj paikillaan ja kosketti vain pari kertaa lakkiaan.

– Heiluta sinäkin Antti! Etkö sinä näe, kuinka kaikki muut heiluttavat!

laskusilta: silta, jonka voi laskea alas ja nostaa ylös

nyökytteli: (tässä) tervehtiä liikuttamalla päätä ylös ja alas

Silloin Antinkin täytyi ottaa nenäliinansa taskusta. Hän nosti sitä pari kertaa ja laittoi sen sitten takaisin taskuunsa.

Ilma-laiva oli lähtenyt laiturista samaan aikaan ja kulki nopeasti suuremman ja isomman Elias Lönnrot -laivan eteen.

– Hyvästi Pekka ja Antti! kuului yhtäkkiä naisen ääni Ilma-laivasta.

Alma, Pekan sisar, seisoj siellä laivalla ja heilutti valkoista liinaa. Pekka alkoi heti heiluttaa takaisin. Mutta Antti vain nosti lakkiaan kohteliaasti.

Alma oli se, johon Antti oli ollut onnettomasti rakastunut – ja oli vieläkin. Se oli ikävä ja surullinen juttu. Siksi hän oli nyt kylmä kaikille, siksi hän ei voinut olla ystävällinen edes omaisilleen. Siksi Antti halusi päästä vapauteen. Nyt Alma oli lähdössä pohjoiseen, Antti etelään. Heidän tiensä eroaisivat lopullisesti. Yhtäkkiä valkoinen höyrypilvi laskeutui Ilman piipusta ja peitti koko laivan. Almakin katosi pilveen.

– Nyt se meni, *huokaisi* äiti rannalla. Hän lähti pois vasta sitten, kun laiva katosi Väinölänniemen taakse. Valkoista höyryä näkyi vielä hetken puiden yläpuolella. Rantatorilta äiti katseli höyryä, kunnes sekin katosi.

Antin perhe poistui rannasta äänettömänä. Kukaan ei sanonut sanaakaan. Isä ei tavallisestikaan juuri koskaan puhunut. Nuoremalla sisarella oli omat syynsä olla *vaiti*, ja vanhempi sisar oli vaiti, koska äitikin oli vaiti.

He palasivat asuntoonsa hiljaisina. Etuovi oli kiinni, ja isä

huokaista: antaa ilman tulla suun kautta ulos
vaiti: hiljaa, ei puhu

ja Anna jäivät odottamaan, että ovi avataan. Anna piirteli kuvia pihan hiekkaan. Äiti meni vanhemman sisaren kanssa keittiön ovesta ja päästi isän ja Annan sisälle.

Vähän sen jälkeen he söivät aamiaista, äänettömästi. Kukaan ei puhunut muuta kuin "Saanko voita?" tai "Haluaako pappa vielä maitoa?" Sitten alkoi tavallinen jokapäiväinen elämä. Isä istui ja kirjoitti työhuoneessaan. Sisaret tekivät käsitöitä omassa huoneessaan. Huoneen ikkunasta näkyi tori.

Äiti oli vähän aikaa makuuhuoneessa. Kun hän tuli *puoliltapäivin* laittamaan kahvia, hänen silmänsä olivat punaiset. Hän huokaisi silloin tällöin syvään. Koko perhe oli *totisempi* ja vakavampi kuin tavallisesti. *Vähitellen* kaikki tottuivat siihen.

puoliltapäivin: noin kello 12 päivällä

totinen: vakava, ei hymyile

vähitellen: pikkuhiljaa, askel askeleelta

Kysymyksiä

1. Antti lähtee matkalle
 - a. lentokentältä.
 - b. juna-asemalta.
 - c. laivasatamasta.
2. Antti oli lähdössä pois kotoa ja hänen äitinsä oli
 - a. surullinen ja huolissaan.
 - b. iloinen ja innoissaan.
 - c. vihainen ja katkera.
3. Pekka oli
 - a. Antin paras ystävä.
 - b. Antin sisaren sulhanen.
 - c. Antin koulukaveri.
4. Antti oli perheelleen
 - a. ystävällinen ja kohtelias.
 - b. välinpitämätön ja kylmä.
 - c. vihamielinen ja epäkohtelias.
5. Kun Antin vanhemmat ja sisaret kävelivät kotiin,
 - a. he juttelivat koko matkan iloisesti.
 - b. he itkivät.
 - c. he olivat aivan hiljaa.